

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/343/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112210692
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6112210692.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a sudcov JUDr. Márie Rišiaňovej a JUDr. Danice Kočíčkovej v právnej veci žalobcu: M. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX N. N., H. Z. XX, zast. ustanoveným právnym zástupcom: JUDr. Martin Dianiška, Advokátska kancelária 974 04 Banská Bystrica, Slnečná 42, proti žalovanej: L.. N. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX N. N., O. XX, zast. splnomocneným advokátom: JUDr. Pavel Bubniak, Advokátska kancelária 974 05 Banská Bystrica, Bernolákova 13, o zaplatenie 8 298,48 € s prísl., na odvolanie žalobcu zo dňa 06. 11. 2012 proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16C/70/2012-39 zo dňa 12. 09. 2012, takto

rozhodol:

Zmenu návrhu na začatie konania nepripúšťa.

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v sume 244,97 € na účet splnomocneného právneho zástupcu žalovanej JUDr. Pavla Bubniaka, č. účtu XXXXXXXXXX/XXXX, do troch dní.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu o zaplatenie 8 298,48 € s prísl., zamietol, žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania v sume 734,91 € a to do rúk jej splnomocneného právneho zástupcu JUDr. Pavla Bubniaka, do troch dní. V odôvodnení uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podanie žaloby. Pokiaľ žalobca žiada, aby mu žalovaná zaplatila sumu, nemá nárok, pretože v prípade, že sa táto skutočnosť zakladá na pravde, finančné prostriedky mala požičať bývalá manželka žalobcu. Z tohto dôvodu súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Žalobca v podanom odvolaní uviedol, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonal navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, vychádzal z nesprávneho právneho názoru. Žalobca sa žalobou domáha zaplatenia sumy 8 298,48 € (250 000,--Sk), ktorú žalovanej na dobu neurčitú požičala „exmanželka“ žalobcu XX. O., nar. XX. XXXX, ktorá zomrela 13. XX. XXXX. Túto sumu požičala počas vianočného obdobia v roku 2005, začiatkom roku 2007. „Exmanželka“ žalobcu mala finančnú hotovosť po tom, čo predala byt po svojej matke. Finančnú hotovosť požičala žalovanej na obdobie kým táto

predá byt po svojich rodičoch. „Exmanželka“ žalobcu a žalovaná sa dohodli, že po predaji bytu bude finančná hotovosť vrátená. Podľa vedomostí žalobcu si dcéra žalobcu M. O. v roku 2006 zobrala úver v sume 9 958,18 €, tieto peniaze vložila na bankový účet matky I. O. v sume 8 298,48 € a táto následne túto finančnú hotovosť poskytla ako pôžičku žalovanej. O vyššie uvedenej pôžičke „exmanželky“ žalobca nemal vedomosť, tento sa dozvedel o poskytnutej pôžičke od svojej „exmanželky“. Nesúhlasí s tvrdením žalovanej, že nárok na vrátenie pôžičky je premlčaný. Okresný súd nevykonal všetky dôkazy navrhnuté žalobcom. Nevypočul svedkov, neúplne zistil skutkový stav veci. Vec nesprávne právne posúdil.

Namietal rozsudok okresného súdu aj v časti, v ktorej rozhodol o náhrade trov konania. Poukázal na ust. § 150 ods. 1 OSP; za dôvody hodné osobitného zreteľa považoval nepriaznivú majetkovú situáciu.

Prvostupňový súd má povinnosť presvedčivo a dostatočne odôvodniť celé svoje rozhodnutie, uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, na základe ktorých rozhodoval. Žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať náhradu trov prvo a druhostupňového konania.

V ďalšom žalobca žiadal zmeniť žalobu tak, že „žalovaná je povinná do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku zaplatiť deťom žalobcu a to: L.. G. C. rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. 3, N. N., M. O. rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. Z. XX, XXX XX N. N., W. X. rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. Z. 76, XXX XX N. N. a M. O. rod. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX N. N. v podiele 1 zo sumy 8 298,48 EUR spolu s úrokom z omeškania zo sumy 8 298,48 € vo výške 9 % ročne od ... do zaplatenia“; žalovanej uložiť povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 341,02 € na účet jeho splnomocneného právneho zástupcu.

Žalovaná vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že I. O. „ako žalobcova exmanželka“ zomrela v roku 2007. Žalobca nemá žiadny dôkaz o pravdivosti svojho tvrdenia. Ani na pojednávaní dňa 12. 09. 2012 neuviedol nič konkrétne a podstatné. Rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne aj právne správne, vykonané dokazovanie za postačujúce, správne, efektívne, hospodárne. Žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania a to za dva úkony právnej služby - písomné „odvolanie“ zo dňa 14. 11. 2012 a „pojednávanie“.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 OSP prejednal a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1 OSP potvrdil z týchto dôvodov.

Podľa ust. § 95 ods. 1 prvá veta OSP navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania.

Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu (§ 95 ods. 2 prvá veta OSP).

V súdnej veci žalobca podanou žalobou, ktorá došla okresnému súdu dňa 24. 04. 2012 žiadal, aby súd uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 8 298,48 € spolu s úrokom z omeškania zo sumy 8 298,48 € vo výške 9 % ročne od 25. 04. 2012 do zaplatenia, všetko v lehote do troch dní. Okresný súd rozsudkom č. k. 16C/70/2012-39 zo dňa 12. 09. 2012 žalobu žalobcu zamietol. V ďalšom žalobca podaním zo dňa 20. 03. 2013 žiadal žalobu zmeniť, uložiť žalovanej zaplatiť sumu 8 298,48 € s prísl. „deťom žalobcu“ a to L.. G. C. rod. O., M. O. rod. O., W. X. rod. O., a M. O. „v podiele 1“ (č. I. 56-61 spisu).

Ust. § 95 OSP je vyjadrením dispozičného oprávnenia žalobcu, ktoré mu umožňuje disponovať (nakladať) konaním alebo jeho predmetom. V rámci tohto oprávnenia môže žalobca napr. vziať návrh späť, zmeniť ho, uzavrieť zmier, ale aj v konaní urobiť hmotnoprávnu dispozíciu.

Ust. § 95 OSP upravuje dispozitívny úkon účastníka spočívajúci v zmene návrhu na začatie konania. Zmena môže spočívať v rozšírení návrhu ak žiada viac, alebo aj iné plnenie alebo určenie ako sa pôvodne domáhal. Dispozícia účastníka konania, ktorou chce meniť návrh, je obmedzená iba súhlasom súdu. Súd pri úvahe o tom, či bude súhlasiť so zmenou návrhu, môže zvažovať iba to, či výsledky doterajšieho konania ako celku môžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

V súdnej veci odvolací dospel k záveru, že výsledky doterajšieho konania nemôžu byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Potom nepripustil zmenu návrhu na určenie, že žalovaná je povinná zaplatiť sumu 8 298,48 € s prísl., „deťom žalobcu ... v podiele 1“.

Žalobca žalobou, ktorá došla okresnému súdu dňa 24. 04. 2012 žiadal určiť, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 8 298,48 € s prísl., do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. V žalobe uviedol, že „exmanželka“ žalobcu XXXXO. „počas vianočného obdobia v roku 2006 a začiatkom roku 2007“ požičala žalovanej finančnú hotovosť po častiach v celkovej sume 8 298,48 € (250 000,--Sk) a to na dobu neurčitú. Pôžička medzi žalovanou a „exmanželkou“ žalobcu bola uzavretá v ústnej forme. Žalobca niekoľkokrát vyzval žalovanú na vrátenie sumy, ale žalovaná sumu nevrátila. Žalobca na pojednávaní dňa 12. 09. 2012 uviedol „ja jednoznačne viem uviesť, že suma 250 000,--Sk neboli moje peniaze, boli to peniaze mojej exmanželky a čiastočne mojej dcéry, ktorá si zobrala úver v sume 300 000,--Sk“ (zápisnica o pojednávaní zo dňa 12. 09. 2012 č. I. 31-33 spisu).

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby. Pokiaľ žalobca žiada, aby mu žalovaná zaplatila žalovanú sumu, nemá na to nárok, nakoľko v prípade, že sa táto skutočnosť zakladá na pravde, finančné prostriedky mala požičať jeho bývalá manželka. Z tohto dôvodu súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že postavenie účastníka konania vyjadruje stav vyplývajúci z hmotného práva. Účastník konania, ktorý je nositeľom tvrdeného hmotného práva alebo oprávnenia má aktívnu vecnú legitimáciu a účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti má pasívnu vecnú legitimáciu. Súd môže žalobe vyhovieť iba vtedy, ak smeruje proti osobe, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, tiež vtedy, ak oprávnenie účastníka na podanie žaloby vyplýva z hmotného práva. Vecnú legitimáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda, kto je nositeľom subjektívneho práva alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva, o ktorých sa v konaní rozhoduje. Súd musí skúmať vecnú legitimáciu či už aktívnu (existenciu tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnu (existenciu tvrdenej povinnosti na strane žalovaného). Takéto preskúmanie vecnej legitimácie je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Ak teda žalobca nie je nositeľom subjektívneho práva teda neprináleží mu konkrétne právo vymáhať si určitú sumu od žalovaného súd návrh na začatie konania musí zamietnuť. Správne potom okresný súd uviedol, že „pokiaľ žalobca žiada, aby mu žalovaná zaplatila žalovanú sumu, nemá na to nárok, nakoľko v prípade, že sa táto skutočnosť zakladá na pravde, finančné prostriedky mala požičať jeho bývalá manželka“.

Aj z týchto dôvodov odvolací súd potom nepripustil zmenu návrhu na určenie, že žalovaná je povinná zaplatiť žalovanú sumu „deťom žalobcu ...“

Odôvodnenie okresného súdu dalo odpoveď na relevantnú otázku súvisiacu s nedostatkom aktívnej legitimácie, prečo teda žalobu zamietol. Za odňatie možnosti konať pred súdom nie je možné považovať to, že okresný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu aj v časti, v ktorej rozhodol o náhrade trov konania; uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby a to prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd (vyjadrenie k podanej žalobe) a účasť na pojednávaní.

Podľa ust. § 150 ods. 1 OSP ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril, to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Žalobca v podanom odvolaní poukázal na ust. § 150 ods. 1 OSP, za dôvody hodné osobitného zreteľa považuje nepriaznivú majetkovú situáciu.

V ust. § 150 ods. 1 OSP je ustanovené moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania; dáva súdu možnosť, aby za splnenia predpokladov v tomto ustanovení uvedených nepriznal náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, u ktorého sú inak splnené predpoklady pre priznanie náhrady celkom alebo sčasti. Musí ísť o výnimočný prípad (o výnimočnosť v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov a to oboch).

Ust. § 150 ods. 1 neslúži k zmiernovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. V súdnej veci vychádzajúc z okolností súvisiacej s uplatňovaním nároku, správaním sa účastníkov v priebehu konania, odvolací súd podobne ako okresný súd nezistil žiadne také dôvody, ktoré by prípadne boli predpokladom pre nepriznanie náhrady trov konania v konaní úspešnej žalovanej.

Základná zásada v konaní o náhrade trov konania je zásada úspechu vo veci vyjadrená v ust. § 142 ods. 1 OSP. Táto zásada vychádza zo skutočností, že ten, kto dôvodne bránil svoje subjektívne právo alebo právom chránené záujmy, má právo na náhradu nákladov, ktoré pri tejto procesnej činnosti účelne vynaložil proti účastníkovi, ktorý do jeho právnej sféry bezdôvodne zasahoval. Právo úspešnej procesnej strany proti neúspešnej strane konania na náhradu nákladov vychádza zo základného princípu, ktorý sa uplatňuje v civilnom sporovom procese, to znamená princípu dvoch strán v kontradiktórnom postavení. Úspech jednej procesnej strany je zároveň neúspechom druhej procesnej strany.

Významnými skutočnosťami pri uplatnení ustanovenia § 150 ods. 1 sú okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatňovaniu nároku. Žalobca si uplatnil nárok hoci nie je hmotnoprávnym nositeľom oprávnenia vyplývajúceho z hmotného práva. V súdnej veci by ale bolo práve v neprospech žalovanej, ktorej vzniklo právo na náhradu trov konania a ktorá dôvodne bránila svoje právo, aby jej nebola priznaná náhrada trov konania.

Odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania. Žalovaná mala v odvolacom konaní plný úspech (§ 142 ods. 1 OSP) žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania, tieto vyčíslila (§ 151 ods. 1 OSP). Jej trovami konania je tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v odvolacom konaní a to písomné podanie na súd - vyjadrenie k podanému odvolaniu (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhl. č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov) v sume 237,34 € plus paušálna náhrada v sume 7,63 €. Spolu trovy odvolacieho konania v sume 244,97 €. Aj túto sumu je povinný žalobca nahradiť žalovanej na účet jej splnomocneného právneho zástupcu do troch dní od doručenia rozsudku.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.